

15. Simpligoj de la angla lingvo

La angla estas nuntempe la plej disvastiĝinta internacia lingvo en la mondo. Laŭstatistike (<https://www.statista.com/statistics/266808/the-most-spoken-languages-worldwide/>), 1500 milionoj da homoj uzas ĝin, dum nur 376 milionoj estas ties denaskaj parolantoj. Lingvopolitikaj konferencoj kaj proponoj de demokratiaj solvoj ŝanĝos nenion en la imperiisma monopolo de tiu ĉi lingvo, subtenata de politika, ekonomia kaj milita potenco. Kiu strebas internacian karieron, tiu devas lerni la anglan. La afero tamen ne estas simpla, ĉar ne ekzistas unueca angla lingvo. La brita lingvo diferenciĝas regione kaj socie, kun diversaj prononco, vortuzo kaj eĉ gramatiko. Proprajn karakterizaĵojn havas ankaŭ la variantoj irlanda, usona, kanada, aŭstralia k.a.

Por la angla lingvo ne ekzistas oficiala organo, kiu kontrolu kaj preskribu la lingvouzon, kiel faras ekzemple la *Académie Française* por la franca kaj aliaj lingvaj akademioj aŭ similaj institucioj por 112 lingvoj en la mondo (https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_language_regulators). La Brita Akademio (British Academy for the Promotion of Historical, Philosophical and Philological Studies, fondita en 1902) jes ja havas lingvistikan sektion kiu esploras la lingvon ([http://www.britac.ac.uk/search-results?subjects\[\]=11](http://www.britac.ac.uk/search-results?subjects[]=11)), sed ne oficiale decidas ekz. pri gramatiko, sintakso aŭ neologismoj. La ĝenerale uzataj vortaroj *Oxford English Dictionary* por la brita angla kaj *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary* por la usona angla ne estas eldonataj de iu oficiala instanco (kiel ekz. *Dictionnaire de l'Académie* por la franca). Por ricevi laboron en Eŭropo ĝis antaŭ nelonge necesis havi ateston pri lingvokonoj laŭ la oksforda aŭ kembriĝa modeloj, sed en la lastaj jaroj estas ĝenerale postulata la kono de la usona angla.

La instruado de la angla estas malsama por tiuj, kiuj vivas aŭ intencas vivi en angle parolanta lando, kaj por la „resto de la mondo”. Oni eĉ uzas malsaman terminologion kaj diferencigitan metodologion, plej ofte dependan de la tipologia distanco de la strukturo de la denaska lingvo de lernantoj de la angla: ĝi pli facile lerneblas ekz. por ĝermanoj, kies lingvoj havas similan strukturon, sed malfacile ekz. por ĉinoj, japanoj k.s. Por faciligi la lernadon estis proponitaj pluraj simpligoj de la angla, i.a. *Basic English*, *Threshold Level English*, *Nuclear English*, *Simple English*, *Special English*, *Plain English*, *E-Prime* k.a. Ĝeneralaj reguloj por la uzantoj estas: uzu mallongajn frazojn, evitu uzon de pronomoj, ne uzu pasivan voĉon, elektu nur vortojn el oficiala vortaro. Krome ekzistas specialaj reduktitaj anglaj lingvaĵoj, kiel ekz. *AirSpeak* kaj *SeaSpeak* por aviadila kaj ŝipa internacia komunikado.

Tiu kategorio estas angle nomata *Controlled natural languages* (reguligitaj naturaj lingvoj). Ili estas estas specialaj subspecoj de naturaj lingvoj, ilia gramatiko kaj vortaro estas limigitaj por eviti plursencecon, necertecon kaj kompleksecon. Krome ili enhavas striktajn stilajn regulojn. Krom formoj faciligantaj la lernadon, ĉefe al nedenaskuloj, apartenas al la sama kategorio simpligitaj lingvaĵoj taŭgaj por semantika analizo, kiel *ASD Simplified Technical English* (evoluita en la 1980-aj jaroj por dokumentaro pri produktoj de la aerospaca industrio), *Caterpillar Technical English* (uzata por dokumentaro pri produktoj de Caterpillar Inc., la plej granda produktanto de konstrumaŝinoj), *IBM's Easy English* (lingvaĵo uzata kiel ŝtupo dum maŝina tradukado de manlibroj por IBM = International Business Machines Corporation), *Structured English* (lingvo kun sintakso de struktura programado por priskribi la dezajnon de komputila programo), *Attempto*